

Dreigt voor Ditlaar zelfde drama als elders in Nieuw-West?

Westerpost. Woensdag 19 augustus 2026, 16:36 uur. Door: Shirley Brandeis.

NIEUW-WEST – Een historisch hoge opkomst was het. Zo'n 170 bewoners kwamen dinsdag 18 augustus naar de vergadering van de stadsdeelcommissie voor dat ene agendapunt. Na een spandoekenceremonie voor het stadsdeelkantoor op Plein '40-'45, met ook toepasselijke muziek (er volgt nog een filmpje bij dit artikel), spraken bewoners in de raadzaal hun zorgen uit.



Foto: Brandeisfotografie.

‘Nieuwe voorziening beschermd wonen Ditlaar’ heet het op de politieke agenda. In de praktijk betekent dat een opvang van 39 cliënten van perMens - mensen met een ernstige verslaving en psychosociale problematiek - in het pand aan Ditlaar 3 in het dorp Sloten, nabij de grens met woonwijk Nieuw Sloten. Bewoners daar waren begin juli onaangenaam verrast toen de komst van hun nieuwe buren bekend werd gemaakt. De informatieavond op 9 juli, net iets meer dan een week later, werd de vuurdoop voor de kersverse stadsdeelvoorzitter Lotte Terwel, die het geruisloos genomen besluit van haar voorganger Emre Ünver op haar bordje kreeg.

Woordgrapje

Niet dat ze in Sloten niks willen. Alles en iedereen is er welkom, maar niet deze doelgroep met zware problematiek, klinkt het uit vele monden. “Deze mensen horen in geen enkele andere woonwijk.” Na de eerste, chaotisch verlopen, informatieavond werd pijlsnel actie ondernomen. Er werd een werkgroep ‘Ditlaar 3’ opgericht, er kwam een website met informatie, er kwamen WhatsAppgroepen om elkaar op de hoogte te houden en er werden raamposters gemaakt met keuze uit verschillende slogans, met hier en daar een woordgrapje. Wie nu in Sloten een kijkje neemt, ziet er heel wat hangen. Alles om tegen te gaan wat al besloten is.

‘39 plekken is niet kleinschalig’

Rare mensen

Enkele bewoners spraken dinsdagavond de stadsdeelcommissie toe. De jongste, pas tien jaar oud, deed dat op rijm. Waarvoor zij dan bang was, wilde stadsdeelcommissielid Zep van de Visse (BIJ1) weten. “Dat ik in de speeltuin rare mensen tegenkom en dat ze iets doen.” En daarmee was alles gezegd wat daarna door de volwassenen nog eens in meer en andere (niet rijmende) bewoordingen werd geuit. Een bewoner, in het dagelijks leven bestuurder in de zorg- en welzijnssector, benadrukte dat juist deze groep recht heeft op menswaardige zorg, maar niet op deze plek. “Mensen met een ernstige psychiatrische aandoening en actieve, jarenlange verslaving zijn gebaat bij rust, begeleiding en een prikkelarme omgeving.” En over de omvang van de groep: “Negenendertig is niet kleinschalig. Dat zijn eerder maximaal tien plekken,” waarbij hij verwees naar een geslaagde pilot met tiny houses in de Houthavens.

Hamer onder bed

Een andere spreker vertelde uit eigen ervaring met een opvangvoorziening in haar buurt. Aangiftes doen zij en buurtgenoten, teleurgesteld in actie, al niet meer. Ze sliep maandenlang met een hamer onder haar bed, nam een grote hond en installeerde acht camera’s rond haar woning. Het pand aan Ditlaar ligt bovendien vlak bij basisschool De Driesprong en verschillende speelvoorzieningen. “We zijn niet tegen opvang voor mensen die dat nodig hebben, maar deze wijk is niet geschikt voor deze groep.”

“Ik schrok me kapot”

De voorbeelden die telkens terugkeerden: Delflandplein en Dijkgraafplein. Bedelaars, agressie, drugsdealers, mensen die op straat hun behoefte doen. “De

buurt betaalt de rekening”, klonk het. De voorzitter van de werkgroep Ditlaar 3 vertelde tijdens haar inspraakmoment over een bezoek, toen nog als stadsdeelcommissielid, aan deze pleinen. “Ik schrok van de situatie!” Bij het Delflandplein leidde dat eerder tot ingrijpen: de 55 zwaarste cliënten zullen worden verplaatst en over meerdere locaties verdeeld. Het plein werd in juli bovendien aangewezen als overlastgebied. Voor het Dijkgraafplein wordt daar eveneens op aangedrongen, zodat bestuurders extra juridische mogelijkheden om overlast gericht en sneller aan te pakken.

‘Waarom zouden bewoners er nog vertrouwen in hebben?’

Niks, nada, niente

Stadsdeelcommissielid Danillo Janssen (D66) verwoordde de kern van de kritiek in een ongevraagd advies, medeondertekend door D66, CDA, SP, GoedBeterWest!, VVD, BIJ1, DENK en ChristenUnie. Beschermd wonen en goede opvang zijn belangrijk, benadrukte Janssen namens de twaalf ondertekenaars, maar Ditlaar is geen geschikte plek. “Waarom zouden bewoners rondom de Ditlaar er wel vertrouwen in hebben als ze zien welke ellende bewoners bij het Dijkgraaf- en Delflandplein al jaren ondervinden, ook na vele meldingen?” Hij ziet niets terug over deze overlast in de documenten over de Ditlaar. Niks, nada, niente.” Kortom, er is onvoldoende geleerd van de dossiers Delfland- en Dijkgraafplein, waar de combinatie van een complexe doelgroep, de hoge concentratie van voorzieningen, het onvoldoende toezicht en een gebrekkige regie tussen zorg, gemeente, handhaving en politie tot problemen heeft geleid.

Race Planet

De stadsdeelcommissieleden van dit ongevraagde advies willen dat de komst van de 39 cliënten van perMens naar Ditlaar wordt heroverwogen en dat samen met perMens naar een alternatief wordt gezocht. Als voorbeeld wordt Westpoort genoemd, waar Race Planet onlangs het vertrek uit een groot pand aankondigde. Ook wordt gepleit voor kleinere woonvormen, zoals die in Denemarken worden toegepast. Het ongevraagde advies gaat overigens verder dan alleen de Ditlaar. Men wil dat Amsterdam beter nadenkt over de spreiding van woonvoorzieningen voor mensen met complexe psychiatrische en verslavingsproblematiek. Mocht het plan toch doorgaan, dan zijn vooraf harde, meetbare afspraken nodig. Wanneer functioneert een locatie goed? Wanneer is er sprake van structurele overlast? Wie grijpt in, wanneer wordt opgeschaald en wie beslist of een bewoner wordt overgeplaatst?

Terwel: ‘Nooit overlast, dat hoort u mij niet zeggen’

Geen gevaar voor de omgeving

Stadsdeelvoorzitter Lotte Terwel erkende dat de communicatie beter had moeten. Informatiebrieven aan bewoners kwamen niet aan en de informatieavond van 9 juli was met een opzet van kleine groepjes bewoners, waar de aanwezigen om een plenaire sessie vroegen. “De volgende bijeenkomst in september zal plenair zijn én met daarbij de verantwoordelijke wethouder uit de stad.” Terwel liet weten dat de cliënten die geïndiceerd zijn voor de Ditlaar volgens de GGD, met de juiste begeleiding en zorg, geen gevaar voor zichzelf of hun omgeving zijn. Maar ook: “Nooit overlast, dat hoort u mij niet zeggen.” Wel vindt ze het veiliger om deze mensen begeleid te laten wonen dan hen op straat te laten zwerven. Er is volgens Terwel bovendien een grote stedelijke behoefte: 1.377 mensen staan op een wachtlijst voor een dergelijke voorziening. En ja, alternatieven zijn onderzocht, maar geschikte panden zijn schaars, en 39 bewoners aan de Ditlaar is echt iets anders dan de bijna 150 mensen in de voorziening aan de Jan Rebelstraat in de Dijkgraafpleinbuurt.

Nieuwe start

De stadsdeelvoorzitter begrijpt de zorgen in het licht van de grote overlast die bewoners bij de twee telkens genoemde pleinen hebben. De Ditlaar ziet zij echter als een nieuwe start, in een mooier pand dan aan de Jan Rebelstraat én in een buurt met draagkracht. Ze belooft zich hard te maken voor goede randvoorwaarden; voor gedegen toezicht, goede communicatie en samenwerking met buurt en veiligheidspartners. Met daarbij een belangrijke rol voor een begeleidingscommissie van bewoners en anders betrokkenen en voor de locatiemanager.

‘Tover het advies om’

Maar daarmee is de Ditlaar-kwestie niet van tafel. Janssen blijft erbij dat het eerdere positieve advies van het stadsdeelbestuur opnieuw moet worden bekeken. “Luister naar alle bezwaren en tover het positieve advies om in een negatief advies.”

Demente Ramses

Is iedereen dan tegen? Nee. De Westerpost vernam eerder van bewoners die de opvang wel welkom heten in hun buurt, maar niet met naam of zelfs anoniem iets in de krant daarover willen zeggen. Tijdens de vergadering van dinsdagavond kwam een bewoner dit geluid vertellen aan de

stadsdeelcommissie. Ook hij stond niet te juichen, want hij kent de situatie op en rond het Delflandplein. “Maar er zijn niet voldoende plekken voor menswaardige opvang en hier zie ik een mooi, kleinschalig pand in een buurt die wel wat kan hebben.” Sloten heeft veerkracht die niet veel andere wijken hebben, vindt hij. “Af en toe een verwarde medemens kunnen we prima hebben naast Ramses, de demente, agressieve kat die we drie keer per week naar huis moeten brengen.”

De discussie laat daarmee precies de ingewikkelde vraag zien waar Amsterdam mee worstelt: waar bied je mensen met zware problemen een menswaardige plek, zonder dat de buurt de rekening betaalt? En één ding lijken bewoners en stadsdeelcommissie vooralsnog eens: niemand wil over een paar jaar opnieuw in een raadszaal zitten om te vragen waarom er niet eerder is geluisterd. Geen Delflandplein-ellende. Geen Dijkgraafplein-debacle. Dát is de inzet.

Reageren op dit artikel kan via redactie.westerpost@rodi.nl. Enkele inzendingen worden op 26 augustus 2026 in de krant geplaatst.